

Nr 8

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående inkomsten från riksbanksfonden.

I vissa till bankoutskottet hänvisade motioner, nämligen dels de likalydande motionerna nr 488 i första kammaren av herrar *Nyman* och *Per Jacobsson* och nr 592 i andra kammaren av herr *Gustafsson* i Skellefteå, dels de likalydande motionerna nr 490 i första kammaren av herr *Harald Petersson* och nr 597 i andra kammaren av herrar *Larsson* i Borrby och *Boo*, har hemställts att riksdagen vid fastställande av riksstaten för budgetåret 1965/66 måtte under Inkomster av statens kapitalfonder: Riksbanksfonden upptaga en inkomst av 150 000 000 kronor.

Beträffande motiveringen för den i motionerna gjorda hemställan hänvisas till motionerna II: 592 och II: 597.

Utskottet har inhämtat yttrande över motionerna från *fullmäktige i riksbanken*, som anfört följande:

Med anledning av remissen får fullmäktige erinra om att fullmäktige i skrivelse till bankoutskottet den 18 februari i år föreslagit, att av 1964 års bankovinst och odisponerade vinstmedel 100 miljoner kronor skall inlevereras till statsverket under innevarande budgetår, samt att 67 miljoner kronor skall överföras till kursdifferenskontot. Efter dessa dispositioner skulle på räkningen för odisponerade vinstmedel komma att kvarstå ett belopp av något under 400 000 kronor.

Beträffande inkomsterna av riksbanksfonden under budgetåret 1965/66 har fullmäktige samtidigt i skrivelse till riksrevisionsverket föreslagit, att en oförändrad inleverans av 100 miljoner kronor skall beräknas. Riksrevisionsverket torde komma att taga hänsyn härtill i sin nya inkomstberäkning som kommer att ligga till grund för Kungl. Maj:ts proposition angående komplettering av riksstatsförslaget. Fullmäktiges ställningstagande innebär, att det som inkomst av riksbanksfonden i statsverkspropositionen upptagna beloppet enligt fullmäktiges mening bör bibehållas, när riksstaten för budgetåret 1965/66 slutligen fastställs, och att fullmäktige sålunda icke är beredda att tillstyrka, att inleveransen sättes högre än 100 miljoner kronor.

Vid fullmäktiges behandling av ärendet har reservation avgivits av herr *Kollberg*, som ansett att fullmäktige bort tillstyrka motionerna.

Utskottet. På grundval av yttrande från riksbanksfullmäktige avger bankoutskottet årligen instruktionsenligt till riksdagen förslag om användande av riksbankens föregående år upplupna vinst. Vad beträffar 1964 års bankovinst har utskottet i memorial nr 7 avgivit sådant förslag.

Samtidigt aktualiseras nu frågan om hur riksbankens inleverans till statsverket av vinstmedel för år 1965 skall beräknas i riksstaten för budgetåret 1965/66. I statsverkspropositionen har detta belopp upptagits till 100 miljoner kronor. I skrivelse till riksrevisionsverket har bankofullmäktige föreslagit att samma belopp skall upptagas i den inkomstberäkning som skall ligga till grund för riksstatsförslaget i kompletteringspropositionen. I motionerna I: 488 och II: 592 samt I: 490 och II: 597 föreslås däremot att det belopp som avses bli inlevererat till statsverket skall upptagas till 150 miljoner kronor.

I vad mån den faktiska inleveransen skall verkställas med det beräknade beloppet eller annat belopp fastställs av nästkommande års riksdag vid dess beslut om dispositionen av 1965 års bankovinst. Utlagsgivande vid avvägningen mellan inleverans till statsverket och fondering inom riksbanken av vinstmedel är bl. a. behovet att inom riksbanken uppbygga reserver ävensom göra avsättningar för andra ändamål. De principer som är tillämpliga härvidlag har år 1962 utförligt behandlats i en skrivelse från riksbanksfullmäktige till bankoutskottet och i utskottets utlåtande däröver (1962 nr 13).

Utskottet finner för sin del icke skäl att föreslå att inleveransen av vinstmedel under budgetåret 1965/66 skall beräknas till annat belopp än fullmäktige förordat.

Utskottet hemställer alltså,

att motionerna I: 488 och II: 592 samt I: 490 och II: 597
icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 23 mars 1965

På bankoutskottets vägnar:

C. G. REGNÉLL

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ståhle, Hilding, Gustaf Henry Hansson*, Åke Larsson, Palm, Nils Theodor Larsson, Åkerlund och Augustsson;

från andra kammaren: herr Regnéll, fru Renström-Ingenäs, herrar Berglund, Franzén i Motala, Hansson i Önnarp*, Bengtsson i Landskrona, Haglund* och Jonsson.

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

av herrar *Hilding, Gustav Henry Hansson, Åkerlund, Regnéll, Berglund, Hansson* i Önnarp och *Jonsson*, vilka ansett att utskottets yttrande fr. o. m. det stycke som börjar med orden »I vad mån» samt utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»Enligt utskottets uppfattning är centralbankens vinst till sin samhälls-ekonomiska innebörd och effekt närmast att jämföras med effekten av statens beskattning. Denna uppfattning har även uttalats av riksbanksfullmäktige. En ordning, som innebär att vinstinleveranserna bättre anpassas till det faktiska resultatet och att vinstmedlen inte i stor utsträckning hålls utanför riksstaten, är enligt utskottets mening önskvärd. Vinstregleringar i efterhand av stor omfattning, såsom skett tidigare, är inte rationella. Riksbanken har för år 1964 redovisat en nettovinst av 167 miljoner kronor. Mot bakgrund av de redovisade principella skälen och det faktiska vinstresultatet bör inleveransen av vinstmedel under budgetåret 1965/66 därför enligt utskottets mening beräknas till 150 miljoner kronor.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, med bifall till motionerna I: 488 och II: 592 samt I: 490 och II: 597, vid fastställande av riksstaten för budgetåret 1965/66 måtte under Inkomster av statens kapitalfonder: Riksbanksfonden upptaga en inkomst av 150 000 000 kronor.»